training of patrol police officers: content and promising directions]. Kyiv [in Ukrainian].

3.Bondarenko, V.V. (2019). Teoretychni i metodychni osnovy profesiinoi pidhotovky maibutnikh pratsivnykiv patrulnoi politsii [Theoretical and methodological bases of professional training of future patrol police officers]. Doctor's thesis. Chernihiv [in Ukrainian].

4.Bondarenko, V.V. (2012). Formuvannia rukhovykh umin ta navychok kursantiv vyshchykh navchalnykh zakladiv MVS Ukrainy u protsesi zaniat zi spetsialnoi fizychnoi pidhotovky [Formation of motor skills and abilities of cadets of higher educational institutions of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine in the process of classes on special physical training]. Candidate's thesis. Chernihiv [in Ukrainian].

5.Bondarenko, V. V., Prontenko, K. V., & Danylchenko, V. A. (2019). Spetsyfika fizychnoi pidhotovky pratsivnykiv slidchykh pidrozdiliv Natsionalnoi politsii Ukrainy. [Specifics of physical training of investigative units of the National Police of Ukraine]. Visnyk Natsionalnoho universytetu «Chernihivskyi kolehium» imeni T. H. Shevchenka. Bulletin of the Taras Shevchenko National University "Chernihiv Collegium", 3 (159), 17–22. (DOI:10.5281/zenodo.3475691) [in Ukrainian].

6.Bondarenko, V. V., Radziievskyi, R. M. & Krymets, O. I. (2019). Dynamika pokaznykiv fizychnoi pidhotovlenosti pratsivnykiv patrulnoi politsii na etapi profesiinoho stanovlennia. [Dynamics of indicators of physical fitness of patrol police officers at the stage of professional development]. Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Scientific journal of the National Pedagogical University named after MP Drahomanov, 8 (116) 19, 14-21 [in Ukrainian].

7.Verenha, Yu.V., Prontenko, K.V., Bondarenko, V.V., & Bezpalyi, S.M. (2013). Fizychnyi stan vpershe pryiniatykh na sluzhbu pratsivnykiv OVS Ukrainy [The physical state of the first time taken to the service of the officers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine]. Pedahohika, psykholohiia ta medyko-biolohichni problemy fizychnoho vykhovannia i sportu, Pedagogy, psychology and medical-biological problems of physical education and sports, 5, 18-23. [in Ukrainian].

8.Didkovskyi, V.A., Bondarenko, V.V., Kuzenkov, O.V. (2019). Fizychna pidhotovka pratsivnykiv Natsionalnoi politsii Ukrainy [Physical training of employees of the National Police of Ukraine]. Kyiv: Nats. akad. vnutr. sprav; Kandyba T.P. [in Ukrainian].

9.Zhevaha, S.I., Prontenko, K.V., & Prontenko, V.V. (2013). Fizychna pidhotovka vykladatskoho skladu vyshchykh navchalnykh zakladiv MVS Ukrainy [Physical training of teaching staff of higher educational institutions of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine]. Zhytomyr [in Ukrainian].

10. Bondarenko, V.V., Didkovskyi, V.A., & Khudiakova, N.Yu. (et al.). (2020). Zarubizhnyi dosvid vyznachennia rivnia fizychnoi pidhotovlenosti pratsivnykiv pravookhoronnykh orhaniv [Foreign experience in determining the level of physical fitness of law enforcement officers]. Kyiv: Nats. akad. vnutr. sprav [in Ukrainian].

11. Plisko, V.I., & Bondarenko, V.V. (2018). Vplyv systemy poetapnoi pidhotovky na rozvytok kohnityvnoho kryteriiu profesiinoi hotovnosti maibutnikh pratsivnykiv patrulnoi politsii [Influence of the system of stage-by-stage training on the development of a cognitive criterion of professional readiness of future officers of the patrol police]. Visnyk Cherkaskoho universytetu, Bulletin of Cherkasy University, 14, 66-72 [in Ukrainian].

12. Zakon Ukrainy pro Natsionalnu politsiu: vid 2 lyp. 2015 r. No. 580-VIII [Law of Ukraine on National Police from July 2, 2015, No. 580-VIII]. (n.d.). zakon2.rada.gov.ua. Retrieved from http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19 [in Ukrainian].

13. Kyslenko, D., Bondarenko, V., Plisko, V., Bosenko, A., Danylchenko, V., Kuzmichova-Kyslenko, Ye., Tylchyk, V., & Donets, I. (2019). Dynamics of security specialists' physical condition during professional training. Journal of Physical Education and Sport, 19(2), 1099-1103. Retrieved from http://efsupit.ro (DOI: 10.7752/jpes.2019.02159).

14. Plisko, V., Doroshenko, T., & Prontenko, K. (2018). Informational indicators of functional capacities of the body for teaching cadets from higher military educational institutions power types of sports. Journal of Physical Education and Sport, 17(2), 1050-1054. Retrieved from http://efsupit.ro. (DOI: 10.7752/jpes.2018.s2156).

DOI 10.31392/NPU-nc.series 15.2020.8(128).12
УДК 796.015.62-055.1

Довгопол Е.П.
викладач кафедри фізичного виховання
Національний технічний університет України
"Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" м. Київ

ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ У ПОЗАНАВЧАЛЬНИЙ ЧАС

У статті досліджено підходи до підвищення рівня рухової активності студентів у процесі дозвіллєвих занять. Використано такі методи дослідження: теоретичний аналіз фахової науково-методичної літератури, документальних матеріалів, метод порівняння та зіставлення (компаративний метод), соціологічні (опитування проводилося з використанням Google Forms), педагогічні методи дослідження, методи оцінки рухової активності, методи математичної статистики. Дослідження проводилися на базі Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». У дослідженні брали участь студенти (всього 80 студентів). Визначено ступінь залучення студентів до оздоровчих занять у позанавчальний час та проведено оцінку відношення студентів до позанавчальних форм організації занять фізичного виховання за такими критеріями: змістовна

наповненість занять; результативність позанавчальних занять з фізичного виховання; рівень матеріально-технічного забезпечення; регулярність проведення позанавчальних занять з фізичного виховання; доступність позанавчальних занять різним категоріям студентів; відповідність занять інтересам та уподобанням студентів; використання інноваційних видів рухової активності під час занять; кваліфікація науково-педагогічних працівників, які проводять заняття з фізичного виховання; якість теоретичної підготовки, яку здійснюють науково-педагогічні працівники у позанавчальний час. Визначено основні недоліки організаційного забезпечення занять з фізичного виховання у вільний час. Встановлені причини, які заважають студентам займатися фізичною культурою та спортом.

***Ключові слова**: фізичне виховання, студенти, заклад вищої освіти, дозвілля, мотивація, рухова активність*

***Долгополов Е. П. Повышение уровня двигательной активности студентов во внеурочное время.** В статье исследованы подходы к повышению уровня двигательной активности студентов в процессе досуговых занятий. Использованы следующие методы исследования: теоретический анализ профессиональной научно-методической литературы, документальных материалов, метод сравнения и сопоставления (компаративный метод), социологические (опрос проводился с использованием Google Forms), педагогические методы исследования, методы оценки двигательной активности, методы математической статистики. Исследования проводились на базе Национальный технический университет Украины «Киевский политехнический институт имени Игоря Сикорского». В исследовании принимали участие студенты (всего 80 студентов). Определена степень привлечения студентов к оздоровительных занятий во внеучебное время и проведена оценка отношение студентов к внеучебных форм организации занятий физического воспитания по следующим критериям: содержательная наполненность занятий; результативность внеучебных занятий по физическому воспитанию; уровень материально-технического обеспечения; регулярность проведения внеучебных занятий по физическому воспитанию; доступность внеучебных занятий различным категориям студентов; соответствие занятий интересам и предпочтениям студентов; использование инновационных видов двигательной активности во время занятий; квалификация научно-педагогических работников, проводящих занятия по физическому воспитанию; качество теоретической подготовки, которую осуществляют научно-педагогические работники во внеучебное время.*

***Ключевые слова**: физическое воспитание, студенты, учреждение высшего образования, досуга, мотивация, двигательная активность.*

***Dovgopol Eduard. Increasing levels of extracurricular physical activity in higher school students.** The paper examines approaches to increasing levels of leisure time physical activity in higher school students. The following methods were used: theoretical analysis of special scientific and methodological literature and documentary materials; comparison and matching (comparative method); sociological techniques (surveying was conducted using Google Forms); pedagogical methods; methods for assessing physical activity; and the methods of mathematical statistics. The study was carried out at the National technical university of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute". The study involved first and second year students (in total 80 students). The degree of involvement of students in health-enhancing extracurricular activities was determined and the attitude of students to extracurricular forms of organization of physical education classes was assessed according to the following criteria: content of classes; the effectiveness of extracurricular physical education classes; level of logistics; regularity of extracurricular physical education classes; availability of extracurricular activities for different categories of students; compliance of classes with the interests and preferences of students; use of innovative types of physical activity during classes; qualification of research and teaching staff who conduct physical education classes; the quality of theoretical training provided by research and teaching staff during extracurricular time. The main shortcomings of the organizational support for extracurricular physical education classes were identified: insufficient efficiency of extracurricular activities; ignoring innovative approaches to the organization of classes, popular types of physical activity, a wide arsenal of tools and methods of physical education, and modern fitness technologies, which have repeatedly proven their effectiveness in extracurricular activities; and lack of classes during winter and summer vacations, as well as during exam sessions. For most students, physical activity is not a priority. The reasons that prevent students from participating in physical activities and sports were identified as follows: lack of conditions; features of the emotional and volitional sphere of personality (inability to overcome laziness and passivity); lack of theoretical knowledge on designing health-enhancing activities; lack of company; inappropriate health condition; and lack of external incentives.*

***Keywords:** physical education, students, higher education institution, motivation, physical activity.*

Постановка проблеми й аналіз результатів останніх дослідження. Підходи до підвищення рівня рухової активності студентів закладів вищої освіти розглядаються у працях багатьох авторів [**Ошибка! Источник ссылки не найден.**–2]. Теоретичний аналіз даних фахової науково-педагогічної літератури вітчизняних науковців з проблеми дослідження дозволив встановити, що наявна система фізичного виховання у закладах вищої освіти хоча й ґрунтується на певних нормативно-правових, організаційних та методичних засадах, однак є недостатньо ефективною [4]. Дослідниками звертається увага на суттєве погіршення стану здоров'я студентської молоді, яке прогресує з кожним роком [**Ошибка! Источник ссылки не найден.**]. Однією з причин ситуації, що склалася науковці вбачають в ігнорування молоддю активних занять у вільний час [6, 8]. Як стверджують автори [5, 9] саме у вищій школі необхідно залучати студентську молодь не тільки до регламентованих розкладом занять, а й формувати в них рекреаційну культуру. Особливої гостроти набуває проблема підвищення рівня рухової активності в умовах дистанційного навчання, яке обумовлене необхідністю дотримання карантинних обмежень в умовах пандемії.

Підвищення рівня рухової активності студентів у позанавчальний час сприятиме організації раціонального дозвілля, покращенню показників їх фізичного стану, створення умов для саморозвитку та самореалізації у сфері дозвілля [3].

Результати здійсненого теоретичного аналізу засвідчують, що проблема підвищення рівня рухової активності студентської молоді у позанавчальний час є недостатньо вивченою і потребує більш глибокого дослідження. Важливість цих питань і їх невирішеність визначають актуальність теми дослідження.

Формування мети статті – дослідити підходи до підвищення рівня рухової активності студентів у процесі дозвіллєвих занять.

Методи й організація дослідження: теоретичний аналіз фахової науково-методичної літератури, документальних матеріалів, метод порівняння та зіставлення (компаративний метод), соціологічні (опитування проводилося з використанням Google Forms), педагогічні методи дослідження. Систематизація цифрового матеріалу і його первинна математична обробка виконувалися за допомогою таблиць Microsoft®Excel 2010. Дослідження проводилися на базі Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". У дослідженні брали участь студенти (у кількості 80 студентів, серед яких 40 юнаків та 40 дівчат).

Виклад основного матеріалу дослідження. Проведені дослідження щодо залученості студентської молоді до рухової активності у вільний час доповнили розробки інших науковців відносно переважних видів вільночасової діяльності. Встановлено, що для більшості студентів заняття руховою активністю не знаходяться у пріоритеті. Проведене дослідження дало змогу встановити, що серед опитаних нами студентів лише 27,5 % хлопців та 17,5 % дівчат, відповідаючи на питання, що стосується видів діяльності, яким вони надають перевагу у вільний від навчання час вказали, що вони займаються руховою активністю. В процесі дослідження встановлені причини, які заважають студентам займатися фізичною культурою та спортом, а саме: відсутність умов, особливості емоційно-вольової сфери особистості (не здатність подолати лінощі та пасивність), недостатність рівня теоретичних знань з питань програмування оздоровчих занять, відсутність компанії, стан здоров'я, відсутність зовнішніх стимулів.

Для визначення ступеня залучення студентів до оздоровчих занять під час дозвілля було проведено соціологічне опитування. Анкета містила питання, які визначали думку респондентів щодо різних аспектів позанавчальної діяльності з фізичного виховання. Відповіді на питання відображали інтенсивність думки респондента: 1 – повна згода з позитивною оцінкою, 5 – з негативною, цифра 3 позначала нейтральне ставлення до розглянутого питання. Такий підхід дозволив оцінити відношення студентів, за наступними критеріями, які для зручності було поділено на групи: 1) змістовна наповненість занять; 2) результативність позанавчальних занять з фізичного виховання; 3) рівень матеріально-технічного забезпечення; 4) регулярність проведення позанавчальних занять з фізичного виховання; 5) доступність позанавчальних занять різним категоріям студентів; 6) відповідність занять інтересам та уподобанням студентів; 7) використання інноваційних видів рухової активності під час занять; 8) кваліфікація науково-педагогічних працівників, які проводять заняття з фізичного виховання; 9) якість теоретичної підготовки, яку здійснюють науково-педагогічні працівники у позанавчальний час. Відповіді студентів щодо зазначених тверджень подано у таблиці 1. За результатами опитування встановлено, що найнижче студенти оцінюють результативність позанавчальних занять з фізичного виховання. Юнаки та дівчата оцінили результативність зазначених занять на 3 та 2,32 бали відповідно. Більшість студентів під результативністю розглядають безпосередній вплив фізичних вправ на ті чи інші системи організму, зокрема дівчата – на зниження маси тіла, корекцію фігури, юнаки – на покращення статури, розвиток рухових якостей.

Таблиця 1

Оцінка відношення студентів до позанавчальних форм організації занять фізичного виховання у % (n=80)

№ твердження	Оцінка відношення студентів											
	«5»		«4»		«3»		«2»		«1»		інтегральна оцінка	
	х	д	х	д	х	д	х	д	х	д	х	д
1	17,5	7,5	20	30	30	22,5	27,5	30	5	10	3,17	2,94
2	10	7,5	25	7,5	32,5	22,5	20	35	12,5	27,5	3,00	2,32
3	20	15	35	17,5	20	20	12,5	25	12,5	22,5	3,37	2,76
4	17,5	10	17,5	20	25	27,5	27,5	30	12,5	12,5	3,00	2,85
5	25	10	17,5	25	25	32,5	25	30	7,5	2,5	3,28	3,10
6	12,5	10	20	15	30	35	17,5	27,5	20	12,5	2,87	2,82
7	10	12,5	20	7,5	27,5	27,5	27,5	32,5	15	20	2,82	2,60
8	22,5	27,5	20	30	25	20	20	20	12,5	2,5	3,20	3,60
9	32,5	20	17,5	25	17,5	30	12,5	17,5	20	7,5	3,29	3,32

Примітка: х – хлопці, д – дівчата

Зазначена ситуація пов'язана з відсутністю системного підходу до організації подібних занять, недостатністю врахування індивідуальних особливостей студентів. Також на недостатньому рівні студентська молодь оцінює використання інноваційних видів рухової активності, ігнорування інтерактивних методів навчання, особливо при підвищенні рівня теоретичних знань під час планування та організації занять (2,82 бали хлопці та 2,6 бали дівчата)

Урахування мотиваційних пріоритетів при виборі видів рухової активності оцінили на 2,87 бали хлопці, 2,82 бали дівчата. Отримані результати підкреслюють, що види рухової діяльності, пропоновані студентам у під час дозвілля не входять в коло фізкультурних інтересів студентів, що суттєво знижує відвідуваність таких занять. Недостатньо високо студенти оцінюють змістовну наповнюваність, насиченість і різноманітність занять, а також регулярність їх проведення. Під регулярністю проведення занять студенти мають на увазі можливість відвідувати заняття під час зимових та літніх канікул, екзаменаційних сесій і т. д. Дані науково-методичної літератури свідчать, що специфіка фізичного виховання вимагає підтримки постійного фізичного навантаження. У разі тривалих перерв у заняттях, які перевищують 2-3 тижні, суттєво знижуються показники фізичного стану студентів. Крім того формування стійкої мотивації та звички до занять передбачає систематичну включеність студентів в процес фізичного виховання до його навчальних та позанавчальних формах.

Найбільш високо студенти оцінюють кваліфікацію науково-педагогічних працівників, які працюють у їх закладі вищої освіти (хлопці на 3,2 бали, дівчата на 3,6 бали). Подібну високу оцінку студенти надають рівню матеріально-технічного забезпечення закладу вищої освіти та рівню теоретичних знань, які вони отримують в процесі позаначальних занять. Рівень матеріально-технічного забезпечення, та кваліфікація педагогів являються факторами, які важко регулюються, та піддаються змінам. Достатній рівень, яким студенти оцінили саме ці аспекти, є значним резервом, який може суттєво підвищити ефективність процесу фізичного виховання студентів. Аналіз даних одержаних в результаті дослідження сприяв виявленню недоліків, пов'язаних з організаційними аспектами забезпечення позанавчальних занять з фізичного виховання, серед яких: недостатня ефективність позанавчальних занять, студенти не бачать видимого впливу занять на свій організм, що супроводжується втратою інтересу та зниженням мотивації; ігнорування інноваційних підходів до організації занять, популярних видів рухової активності, широкого арсеналу засобів і методів фізичного виховання, сучасних фітнес-технологій, які неодноразово довели свою ефективність в умовах позанавчальних занять за рахунок відсутності суворої регламентації проведення занять в порівнянні з урочної формами; брак занять під час канікул, а також екзаменаційних сесій.

Висновки. За результатами проведеного соціологічного дослідження визначено ступінь залучення студентів до оздоровчих занять у позанавчальний час та проведено оцінку відношення студентів до організації занять фізичного виховання у позанавчальний час за такими критеріями: змістовна наповненість занять; результативність занять; рівень матеріально-технічного забезпечення; регулярність проведення позанавчальних занять з фізичного виховання; доступність позанавчальних занять різним категоріям студентів; відповідність занять інтересам та уподобанням студентів; використання інноваційних видів рухової активності; кваліфікація науково-педагогічних працівників, які проводять заняття з фізичного виховання; якість теоретичної підготовки. Визначено основні недоліки організаційного забезпечення занять з фізичного виховання у вільний час. Встановлені причини, які заважають студентам займатися фізичною культурою та спортом.

Перспективи подальших досліджень полягають у обґрунтуванні та розроблені підходів до підвищення рівня залучення студентської молоді до оздоровчо-рекреаційної рухової активності.

Література

1.Андрєєва О. Лімітуючі та стимулюючі чинники формування цінностей здорового способу життя студентів / О. 1. Андрєєва, І. Кенсицька. // Молодіжний науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. – 2017. – №26. – С. 37–42.

2.Андрєєва О. Рухова активність як складова рекреаційної культури студентів / О. 1. Андрєєва, О. Садовський. // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2016. – №1. – С. 19–22.

3.Благій О. Рухова активність як фактор формування здорового способу життя учнівської молоді / О. Благій, О. Андрєєва. // Актуальні проблеми фізичного виховання, реабілітації, спорту та туризму : матеріали III-ї міжнар. наук. практ. конф. – 2011. – С. 27–28.

4.Довгопол Е. П. Особливості побудови раціональних режимів рухової активності студентів закладів вищої освіти / Е. П. Довгопол. // Scientific journal series 15. "Scientific and pedagogical problems of physical culture/ Physical culture and sports. – 2019. – №3. – С. 53–56.

5.Катерина У. Соціально-педагогічні передумови впровадження навчально-оздоровчих комплексів в процес фізичного виховання студентів / У. Катерина, О. Андрєєва. // Молодіжний науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки. – 2014. – №14. – С. 18–22.

6.Садовський О. Аналіз передумов розробки технології формування рекреаційної культури студентської молоді / О. Садовський, О. Андрєєва. // Молодіжний науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки -Луцьк. – 2015. – №15. – С. 31–35.

7.Hakman, A., Andrieieva, O., Bezverkhnia, H., Moskalenko, N., Tsybulska, V., Osadchenko, T., Filak, Y. (2020). Dynamics of the physical fitness and circumference sizes of body parts as a motivation for self-improvement and self-control in students. Journal of Physical Education and Sport, 20(1), 116–122. https://doi.org/10.7752/jpes.2020.01015

8.Imas, YV ; Dutchak, MV ; Andrieieva, OV, Kashuba, VO Kensytska, IL, Sadovskyi, OO (2018) Modern approaches to the problem of values' formation of students' healthy lifestyle in the course of physical training PHYSICAL EDUCATION OF STUDENTS. Volume: 22 . Issue: 4 Pages: 182-189 DOI: 10.15561/20755279.2018.0403

9.Orikhovska, A., Andrieieva, O., Kashuba, V., Lazarieva, O., Lytvynenko, Yu., Kyrychenko, V., Arefyiev, V., & Khrypko, I. (2020). Social Integration of Hearing-Impaired Students by Means of Health-Enhancing and Recreational Activities. Teorìâ ta Metodika Fìzičnogo Vihovannâ, 20(2), 86-94. https://doi.org/10.17309/tmfv.2020.2.04

Referense

1.Andrieieva, O., Kensytska, I. (2017). Limituyuchi ta sty`mulyuyuchi chy`nny`ky` formuvannya cinnostej zdorovogo sposobu zhy`ttya studentiv. Molodizhny`j naukovy`j visny`k Sxidnoyevropejs`kogo nacional`nogo universy`tetu imeni Lesi Ukrayinky`, 26. 37–42.

2.Andrieieva, O., Sadovskiy, O. (2016). Ruxova akty`vnist` yak skladova rekreacijnoyi kul`tury` studentiv. Teoriya i metody`ka fizy`chnogo vy`xovannya i sportu, 1. 19–22.

3.Blagii, O., Andrieieva, O. (2011). Ruxova akty`vnist` yak faktor formuvannya zdorovogo sposobu zhy`ttya uchnivs`koyi molodi. Aktual`ni problemy` fizy`chnogo vy`xovannya, reabilitaciyi, sportu ta tury`zmu : materialy` III-yi mizhnar. nauk. prakt. konf, 27–28.

4.Dovgopol, E. P. (2019). Osobly`vosti pobudovy` racional`ny`x rezhy`miv ruxovoyi akty`vnosti studentiv zakladiv vy`shhoyi osvity`. Scientific journal series 15. "Scientific and pedagogical problems of physical culture/ Physical culture and sports, 3. 53–56.

5.Kateryna, U., Andrieieva, O. (2014). Social`no-pedagogichni peredumovy` vprovadzhennya navchal`no-ozdorovchy`x kompleksiv v proces fizy`chnogo vy`xovannya studentiv. Molodizhny`j naukovy`j visny`k Sxidnoyevropejs`kogo nacional`nogo universy`tetu im. Lesi Ukrayinky, 14. 18–22.

6.Sadovskiy, O., Andrieieva, O. (2015). Analiz peredumov rozrobky` texnologiyi formuvannya rekreacijnoyi kul`tury` students`koyi molodi. Molodizhny`j naukovy`j visny`k Sxidnoyevropejs`kogo nacional`nogo universy`tetu imeni Lesi Ukrayinky`, 15. 31–35.

7. Hakman, A., Andrieieva, O., Bezverkhnia, H., Moskalenko, N., Tsybulska, V., Osadchenko, T., Filak, Y. (2020). Dynamics of the physical fitness and circumference sizes of body parts as a motivation for self-improvement and self-control in students. Journal of Physical Education and Sport, 20(1), 116–122. https://doi.org/10.7752/jpes.2020.01015

8. Imas, YV ; Dutchak, MV ; Andrieieva, OV, Kashuba, VO Kensytska, IL, Sadovskyi, OO (2018) Modern approaches to the problem of values' formation of students' healthy lifestyle in the course of physical training PHYSICAL EDUCATION OF STUDENTS. Volume: 22 . Issue: 4 Pages: 182-189 DOI: 10.15561/20755279.2018.0403

9. Orikhovska, A., Andrieieva, O., Kashuba, V., Lazarieva, O., Lytvynenko, Yu., Kyrychenko, V., Arefyiev, V., & Khrypko, I. (2020). Social Integration of Hearing-Impaired Students by Means of Health-Enhancing and Recreational Activities. Teorìâ ta Metodika Fizičnogo Vihovannâ, 20(2), 86-94. https://doi.org/10.17309/tmfv.2020.2.04

DOI 10.31392/NPU-nc.series 15.2020.8(128).13

Дулібський А.В.
кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
доцент кафедри футболу, докторант
Львівський державний університет імені І. Боберського, м. Львів

СПОРТИВНИЙ ВІДБІР У ФУТБОЛІ ЯК РАЦІОНАЛЬНА СИСТЕМА ПЕДАГОГІЧНОГО ПОШУКУ ОБДАРОВАНИХ ЛЮДЕЙ У ГАЛУЗІ СПОРТУ

У дослідженні зроблена спроба ліквідувати певні прогалини в теорії та практиці детального вивчення і дослідження проблем спортивного відбору футболістів. Глибина розробки даної наукової проблеми у футболі надасть можливість створити науково обґрунтовану систему навчання, тренування, вдосконалення, виховання та розвитку юного і професійного футболіста. Розв'язання цього наукового питання є важливим і для вдосконалення процесу навчання і підготовки висококваліфікованих фахівців з футболу. Зміст і сутність дослідження полягають, перш за все, в пошуку сучасного теоретико-методологічного обґрунтування науково-методичного і практичного забезпечення процесу спортивного відбору і селекції у футболі.

Спортивний відбір – це педагогічний процес пошуку найобдарованіших людей, здатних досягнути високих результатів у певному виді спорту. Спортивний відбір повинен вирішувати завдання виявлення перспективних індивідуумів, які завдяки продуманому процесу навчання, виховання і спортивної підготовки можуть "вирости" у видатних спортсменів.

Спортивний відбір у футболі – це система організаційно-методичних заходів, що складаються з педагогічних, медико-біологічних, фізіологічних, психологічних, соціологічних, генетичних та епігенетичних методів дослідження, на основі яких виявляються здібності та придатність дітей, підлітків, юнаків, молодих людей для гри в футбол. Метою спортивного відбору в футболі є прогнозування можливостей досягнення високих змагальних результатів в оптимальному віці.

Ключові слова: *футбол, педагогічний процес, спортивний відбір, здібності, придатність, обдарованість.*

Дулибский А.В. Спортивный отбор в футболе как рациональная система педагогического поиска одарённых людей в области спорта. *В исследовании предпринята попытка ликвидировать определённые пробелы в теории и практике изучения спортивного отбора футболистов. Разработка данной проблемы имеет важное значение для создания научно обоснованной системы обучения, воспитания, тренировки, совершенствования и развития юного и профессионального футболиста, для процесса подготовки специалистов по футболу, и состоит, прежде всего, в поиске современного теоретико-методологического обоснования научно-методического и практического обеспечения спортивного отбора в футболе.*

Спортивный отбор - это педагогический процесс поиска одарённых людей, способных достичь высоких результатов в спорте. Спортивный отбор должен решать задачу выявления перспективных индивидуумов, которые благодаря продуманному процессу обучения, воспитания и спортивной подготовки могут "вырасти" в выдающихся спортсменов.

Спортивный отбор в футболе - это система организационно-методических мероприятий, состоящих из педагогических, медико-биологических, физиологических, психологических, социологических, генетических и эпигенетических методов исследования, на основании которых выявляются способности и пригодность детей, подростков, юношей, молодых людей для игры в футбол. Целью спортивного отбора в футболе является прогнозирование возможностей достижения высоких соревновательных результатов в оптимальном возрасте.

Ключевые слова: *футбол, педагогический процесс, спортивный отбор, способности, пригодность, одарённость.*

Dulibskyy A. Sports selection in football as a rational system of a pedagogical search talented people in the sports industry. *The study attempts to close certain gaps in the theory and practice of studying the sports selection of football players. The development of this problem is important for the creation of a scientifically sound system of education, upbringing,*